

Het wonder

ONS KERSTVERHAAL DOOR: WIELAND WOUTERS

Het leven was geen grapje geweest; lang niet. Hard en zwaar en soms meedogenloos wreed. Had hij niet op zijn tiende jaar de school verlaten, omdat hij nodig wat moest verdienen? Thuis hadden ze het niet ruim en als hij een dienst kreeg, betekende dit weer een mond minder. Geregeld naar school had hij niet gegaan, maar toch kon hij behoorlijk lezen, schrijven en rekenen. Dat was vroeger al een heel voornaam ding. Hij kreeg een dienst als schapenjongen bij boer Banning. Een barse kerel, ruw en hardvochtig. Voor een kwartje in de week moest hij de schapen verzorgen, allereerste karweitjes opknappen en 'smorgens voor dag en dauw opstaan om de andere knechts te wekken. En dan was hij soms nog zo slaperig, dat hij

wel tweemaal zijn hoofd onder de pomp moest houden, voor hij goed wakker was. Verslapen? Dat was één keer gebeurd. Maar 't was ook één keer te veel! Bulderend had boer Banning hem wakker geschreeuwd en toen hij nog half slapend vroeg, of het al tijd was, kreeg hij meteen een gutsch water om de oren.

Och, die eerste boer meende het misschien niet zo slecht, maar de man had alleen maar oog voor het werk. Dat ging voor alles. Weer of geen weer, werken was de boodschap.

Oude Steven glimlacht.

Hij zit stilaan voor het venster te roken uit een kort pijpestompje. De kachel brandt gezellig en een behaaglijk gevoel doorstroomt de oude baas. Hij glimlacht stilletjes en het oude gerimpelde gelaat krijgt meteen een tevreden trek. De herinnering aan vroeger dagen is als een boek, dat je lezen kunt, bladzij voor bladzij. Steven is oud en het is een heel dik boek geworden met vele bladzijden. Blijde? Ja ook die, maar droevige 't meest.

Buiten is het koud. Donkere wolken schuiven op en over elkaar. De wind giert door de kale boomkruinen en zo nu en dan valt er uit de zwarte lucht een witwollig vlokje.

„Sneeuw”, denkt Steven, „daar gaat het op aan. Voor de nacht komt, zal de aarde een wit kleed dragen, smetteloos...”

Buiten joelen een drietal knapen van uitgelaten pret. Ze zijn blij, als de eerste vlokken vallen, want het betekent pret, dolle pret. Oude Steven gunt de jongens hun blij vooruitzicht van harte. Zelf was hij ook eens jong.

Jong? ... Eens ... Hoe lang is dat al niet geleden? Heeft hij wel ooit sneeuwpret gekend? Heeft hij wel ooit meegedaan met de jongens van

zijn leeftijd, als er een dikke laag sneeuw lag? Is niet heel zijn leven van jongsaf een grote teleurstelling geweest? Heeft hij niet schier onafgebroken te kampen gehad met armoede, ziekte en zorg?

Sneeuw.....

Ach, het begon al zo vroeg; de ellende en moeite. Poot aan spelen was het bij de boer. Van 's morgens vroeg tot diep in de avond.

Eens.... hij was amper elf jaar, moest hij de schapen melken, die naast de boerderij in een weiland liepen. Och, dat was op zichzelf niets

bijzonders. 't Was immers zijn dagelijks werk. Maar de boer en zijn knechts zaten lekker in de warme stal en hij moest de kou in en het donker; weer of geen weer. Dikwijls liet hij de achterdeur open staan om toch maar een klein streepje licht te hebben in de pikzwarte duisternis. Maar dit was slechts een korte vreugde. De veilige beschutting van de warme stal mocht onder geen beding bedreigd worden en met een smak werd de deur dichtgesmeten....

Meestal stonden of lagen de schapen in de beschutting van een dichte wal achter de brede gracht, die de boerderij als een vesting omsloot. En over die gracht lag slechts een smalle plank, wiebelend en wankel.... Hij was er meermalen over gekropen in een donkere morgen, uit angst om niet in het zwarte water te tuimelen. Ja, ja, het leven was niet gemakkelijk in die dagen.

Het liep tegen Kerstmis, net als nu. 't Begon in de vroege morgen te sneeuwen en toen hij de schapen gemolken had en half verkleumd met in zijn gevoelloze handen een emmertje melk de wiebelende plank naderde, bekreep hem plotseling een angstige vrees. Had hij niet de vorige dag een trap van een koe gekregen? Och, dat was op zichzelf nog niet zo erg geweest. Maar van schrik was hij opzij gesprongen, gestruikeld over een emmer en daarbij had hij zijn voet verstuikt. Natuurlijk hadden de knechts gegierd van de lach.

Op het smalle vondertje lag een dun laagje sneeuw en toen hij voorzichtig, te voorzichtig, zijn voet op de plank zette, was zijn angst nog groter geworden. De sneeuw scheen de natte plank nog gladder te maken.

HERSENGYMNASTIEK.

1. Waaraan denk je op Kerstmis? En op Pinksteren?
2. Wat betekent de naam Jezus?
3. Welke plaats in Gelderland begint met 'n l en begint niet met een l?
4. Wordt in het Oude Testament al gesproken over Efratha?
5. Wat is witte steenkool?
6. Noem 3 woorden op die eindigen op -mat.
7. Wat betekent de naam Christus?
8. In welke Nederlandse straat bevindt zich de langste straat?
9. Hoe was de oude naam van de Zuiderzee?
10. Komen in het Oude Testament ook personen voor die de naam Jezus dragen?

Juist toen hij midden op het vondertje was, gebeurde het... Opeens gleed hij uit en in een tel lag hij in het ijskoude water van de brede gracht te spartelen en te schreeuwen om hulp.

Gelukkig hoorden ze in de stal zijn hulpgeroep en spoedig stond hij te bibberen op de wal. Maar toen hij op een draf de warme stal trachtte te bereiken, hield de boer hem tegen. De man foeterde en schold geweldig. Hij jammerde om de verloren melk en hoewel een der knechts het voor hem, Steven, opnam, het hielp niets, hij moest en zou van de kwade boer eerst twee keer over de smalle plank. Het sneeuwde erg, toen hij in zijn natte plunje uit angst voor de bulderende boer over de plank schoof. Brr, als hij daar nog aan denkt! Onbarmhartig was de barse boer, middeleeuws wreed....

Oude Steven schudt zijn hoofd. De genadeloze boer is al lang gestorven... verdronken in een diepe tochtsloot op een koude Decemberdag... vlak voor Kerstmis... Neen, Stevens jeugd was hard geweest, zonder zon en zonder vreugde. En zijn verder leven?

Steven doet een extra haal aan de pijp. Bedachtzaam blaast hij de rook het vertrek in. Eerst is het een dikke grijze wolk, maar al spoedig kringelt ze naar boven en na een poosje rest er nog slechts een ijle rooksliert, die, op en neer deinend, stilaan wegtrekt.

Zijn verder leven? Ach, dat was net een rookwolk geweest; een damp, die langzaam verijlt en wegebt.

Een damp... het leven is een damp.

De dood wenkt ieder uur....

De dood.... Vijf kinderen liggen reeds op het kerkhof, en twee zijn de wijde wereld ingetrokken, ver weg over de grote Oceaan. Zij hebben hun ouders achtergelaten, vereenzaamd in hun oude huisje, waar zoveel gebeurd is.... Een ouderpaar.... beroofd van kinderen. Zo was hun leven vergleden, verwaaid als een damp in de harde wind.

Leed; armoë; zorg; ziekte... dood.

Soms scheen het gelukszonnetje vrolijk te schijnen, maar dit was meestal kort en de ontgoocheling van het harde leven was als de tuimeling in

het ijsskoude water van de gracht. Hoeveel tuimelingen waren er zo al niet gekomen?

Leed.... zeven kinderen, vijf in het graf.

Armoë..... neen bij de diakenen heeft hij de hand nimmer willen ophouden, noch bij het burgerlijk armbestuur.... maar des te nijpender was soms het stille lijden. Hongerige magen bij een lege pot....

Ziekte... zorg. Verleden jaar stierf zijn vrouw; een beroerte. Ze ligt begraven naast haar vroeggestorven kinderen.....

Oude Steven zucht, zucht nog eens. Alleen is hij overgebleven, vereenzaamd en stilaan komt het ogenblik, dat ook hij zal rusten naast zijn vrouw in de schaduw van de oude kerk... Het leven is een damp....

Stevens pijpje is uitgegaan en hij vergeet opnieuw te stoppen. Er is ook zoveel, dat zijn gedachten bezig houdt. Herinneringen aan vroeger dagen.... blijde, maar meest droevige....

Twee jongens in een vreemd land, ver weg. Jan, de oudste, ging vrolijk en welgemoed op reis. Die heeft het best nu. Heeft hij niet gezorgd voor een onbezorgde oude dag? Een beste jongen, iemand met een hart voor zijn ouders, die hem groot brachten. Zij het met moeite en zorg dikwijls.... Steven glimlacht. Een bovenste beste jongen, hun Jan; een kerel!

Maar de andere.... Berend....

Boos is hij weggelopen. Harde woorden zijn er gevallen. Woorden, die pijn deden en een ouderhart bedroefden. Woorden, bits en grievend.... vloeken....

Vijf jaar geleden is het nu en nimmer heeft Berend iets van zich laten horen. Leed en zorg bracht het harde leven; bitterheid en smart.

Oude Steven moet plotseling zijn neus snuiten en onderwijl schieten de tranen hem in de ogen. Toen hij op zijn elfde jaar voor boer Banning in zijn natte pluim over het vondertje kroop, had hij ook geschreid van koude en verdriet.... van ellende.... Heeft het leven ooit iets anders gebracht?

Berend.... Met moeite legt Steven

zijn stramme benen op de stoel voor zich. Kijk, nu sneeuwt het al. Dikke vlokken dwarrelen naar omlaag en de weg is nu al helemaal wit. Maar als enige voetgangers en fietsers passeren, als de jeugd een gladde glijbaan maakt, wordt de blanke sneeuw spoedig groezelig en vuil. Rein komt de sneeuw van boven, maar de mensen bederven het ogenblikkelijk weer...

Rein... Ja, zo is de liefde van God. Kerstfeest.... Jezus, rein als de blanke sneeuw... zonder zonde....

Maar de mensen hebben Hem veracht... bespot en aan het kruis genageld.... De mensen.... ook hij..

Ik deed door mijne zonden,

Hem al die jammeren aan....

Berend.... Ach, oude Steven kan slechts bidden en hopen en wachten... waarop?

Op nog meer teleurstellingen, nog meer verdriet?

Is de maat van het leed dan nog niet gevuld?

Maar dan veert de oude baas op. Een flauwe glimlach speelt om zijn mond als hij zich plotseling een gebeurtenis herinnert. 't Was op een koude voorjaarsavond, dat Berend huiverig thuis komt van zijn werk.

het ijsskoude water van de gracht. Hoeveel tuimelingen waren er zo al niet gekomen?

Leed.... zeven kinderen, vijf in het graf.

Armoe..... neen bij de diakenen heeft hij de hand nimmer willen ophouden, noch bij het burgerlijk arm-bestuur.... maar des te nijpender was soms het stille lijden. Hongerige magen bij een lege pot....

Ziekte... zorg. Verleden jaar stierf zijn vrouw; een beroerte. Ze ligt begraven naast haar vroeggestorven kinderen.....

Oude Steven zucht, zucht nog eens. Alleen is hij overgebleven, vereenzaamd en stilaan komt het ogenblik, dat ook hij zal rusten naast zijn vrouw in de schaduw van de oude kerk... Het leven is een damp....

Stevens pijpje is uitgegaan en hij vergeet opnieuw te stoppen. Er is ook zoveel, dat zijn gedachten bezig houdt. Herinneringen aan vroeger dagen.... blijde, maar meest droevige....

Twee jongens in een vreemd land, ver weg. Jan, de oudste, ging vrolijk en welgemoed op reis. Die heeft het best nu. Heeft hij niet gezorgd voor een onbezorgde oude dag? Een beste jongen, iemand met een hart voor zijn ouders, die hem groot brachten. Zij het met moeite en zorg dikwijls.... Steven glimlacht. Een bovenste beste jongen, hun Jan; een kerel!

Maar de andere.... Berend....

Boos is hij weggelopen. Harde woorden zijn er gevallen. Woorden, die pijn deden en een ouderhart bedroefden. Woorden, bits en grievend.... vloeken....

Vijf jaar geleden is het nu en nimmer heeft Berend iets van zich laten horen. Leed en zorg bracht het harde leven; bitterheid en smart.

Oude Steven moet plotseling zijn neus snuiten en onderwijl schieten de tranen hem in de ogen. Toen hij op zijn elfde jaar voor boer Banning in zijn natte pluim over het vondertje kroop, had hij ook geschreid van koude en verdriet.... van ellende.... Heeft het leven ooit iets anders gebracht?

Berend.... Met moeite legt Steven

zijn stramme benen op de stoel voor zich. Kijk, nu sneeuwt het al. Dikke vlokken dwarrelen naar omlaag en de weg is nu al helemaal wit. Maar als enige voetgangers en fietsers passeren, als de jeugd een gladde glijbaan maakt, wordt de blanke sneeuw spoedig groezelig en vuil. Rein komt de sneeuw van boven, maar de mensen bederven het ogenblikkelijk weer...

Rein... Ja, zo is de liefde van God.

Kerstfeest.... Jezus, rein als de blanke sneeuw... zonder zonde....

Maar de mensen hebben Hem versacht... bespot en aan het kruis genageld.... De mensen.... ook hij..

Ik deed door mijne zonden,

Hem al die jammeren aan....

Berend.... Ach, oude Steven kan slechts bidden en hopen en wachten.... waarop?

Op nog meer teleurstellingen, nog meer verdriet?

Is de maat van het leed dan nog niet gevuld?

Maar dan veert de oude baas op. Een flauwe glimlach speelt om zijn mond als hij zich plotseling een gebeurtenis herinnert. 't Was op een koude voorjaarsavond, dat Berend huiverig thuis komt van zijn werk.

vens gezicht veroorzaakt. En de vele zorgen hebben menige vreugde overschaduwde als een wolk, dreigend en donker. Maar de vreugde om Gods grootste geschenk aan een verloren wereld, aan een schuldig gemoed, blijft en wordt niet verdonkerd.... nu niet en nooit.... De vrede met God door het bloed van Christus geeft een vaste vreugde, die nooit vergaat.... Zou Berend.... O, als dat eens gebeuren mocht..... het wonder.....

Stilaan valt de avond en als de duisternis dik wordt en zwaar, zit Steven nog voor het venster, de handen gevouwen en het hoofd op de borst. Het naderend Kerstfeest heeft op nieuw Stevens vrede verzekerd en met een glimlach op het gelaat en een traan in het oog is hij ingedommeld. Zo rust Steven door de rust, die het grootste Wonder geeft....

Maar.... God doet duizend wonderheeren... Hij is God; ja Hij alleen!

***

Zacht wordt de deur geopend en een jongeman, gehuld in een zware leren jas, komt stilletjes binnen. Hij kent de weg in het donker wel. Op de tast weet hij de oude vertrouwde dingen te vinden. Ze staan nog steeds op dezelfde stee. Net als vroeger.... „Vader”, denkt hij.... „Moeder... zou....?”

Verdriet heeft hij hun berokkend, veel en grievend. Maar nu zal hij trachten goed te maken, wat hij zo schandelijk bedierf....

Morgen is 't Kerstfeest.... morgen.

Wat heeft hij al niet gedaan om voor die tijd thuis te komen. Het moet; het zou! Hij heeft zoveel te vertellen en zoveel, zo heel veel goed te maken. Hij heeft gezondigd, maar God heeft hem langs wonderlijke we-

En praatje aan 't eind van DEC. 1950

— „Wat is het 's avonds al vroeg donker, hé Van der Ploeg?”

— „Ja, De Groot, 't loopt ook al weer hard naar Kerst en Nieuwjaar. Een jaar is voorbij, voor je 't weet”.

— „Toch is er in 1950 weer heel veel gebeurd. Een rustig jaar is het niet geweest”.

— „Nee, zeker niet. 't Waren weer allemaal oorlogen en geruchten van oorlogen. 'k Ben tenminste blij, dat nu bijna alle jongens uit Indië terug zijn”.

— „Hoe zou 't nu eigenlijk in Indië zijn? De kranten schrijven nog bijna elke dag over onrust, moord en roverij daar”.

— „Och man, dat is 't hele jaar door zo gegaan. Zo gauw Nederland de soevereiniteit had overgedragen aan de R.I.S., probeerden Soekarno en zijn mannen er R.I. van te maken”.

— „Wat bedoel je daarmee, Van der Ploeg?”

— „Wel, R.I.S. wil zeggen Repoeblik Indonesia Serikat, of in 't Nederlands: Verenigde Staten van Indonesië. Er waren verschillende deelstaten, **negara's**, maar de één na de ander is opgeheven en gevoegd bij de republiek Djocja. Op 't ogenblik is men bezig de zelfstandige republiek „Zuid-Molukken” met geweld te onderwerpen”.

— „Ja, op Java probeerde kapitein Westering met zijn mannen deze inlijving tegen te gaan, in Makassar kapitein Aziz, maar ze hebben 't loodje moeten leggen. En de dappere Ambonnezen zullen het ook wel niet kunnen bolwerken”.

— „Welnu, zo blijft er van al die Verenigde Staten maar één over. Daarom zei ik: ze probeerden van R.

gen teruggebracht.

Morgen Kerstfeest.... Zou hij dan met zijn ouders naar de kerk kunnen, net als vroeger? O, hij hoopt het; hij bidt het.

Stil.... daar zit iemand voor het raam. In de flauwe lichtschijn die door de mica-ruitjes van de kachel gloeit, ziet hij zijn vader zitten.... alleen.... Maar zijn moeder dan? 't Maakt hem angstig en zich niet langer beheersend, tikt hij de oude vader op de schouder.

Zacht klinkt het: „Vader”

Oude Steven schrikt wakker.

„Och, och”, zegt hij. „Daar zit ik hier mijn tijd te verslapen. En morgen is 't Kerstfeest. Ik zal dadelijk de lamp aansteken, buurvrouw... Dadelijk hoor”.

„Vader....”

„Vader zeg je? Hè.... wie, wat... bedoel je?”

„Stil maar, kalm, ik....”

Maar dan komt er ineens leven in de oude man. Haastig springt hij op.

„Berend”, zegt hij. „Mijn jongen, Berend, jij! Ben je dan toch teruggekomen, jongen! Het wonder, Berend! Jongen.... en dat voor Kerstfeest... zo ongedacht....”

Ontroerd omhelst Berend de oude Steven en snikt: „Ik heb gezondigd, vader.... vergeving.... zwaar gezondigd tegen de Hemel en jegens U....”

Die woorden zijn voor Steven als hemelse muziek.

„Jongen, ik heb je alles al vergeven.... en moeder.... O jongen, ze heeft zo naar dit ogenblik gesnakt, zo lang.... Maar ze is bij Jezus nu in de hemel.... en daar is vreugde over een zondaar die zich bekeert.

Vreugde over jou, Berend.... Hemelvreugde....”

Die avond kan oude Steven zijn blijdschap niet op. Het wonder was ook zo groot!

I.S. te maken R.I., d.w.z. Repoeblik Indonesia, geen Verenigde Staten, maar een eenheidsstaat”.

— „Zijn ze op 't ogenblik in ons land niet aan 't onderhandelen over de toekomst van Nieuw-Guinea?”

— „Ja, de Indonesiërs noemen het Irian, en eisen het voor zich op, maar 'k weet niet, of ze hun zin wel krijgen. Australië is er ook tegen. Dat heeft liever Nederland daar als buurman”.

— „Gelijk hebben ze. Trouwens, ik vind, dat je tegenwoordig veel meer leest over Korea, dan over Indië”.

— „Dat is ook zo. Daar is het een complete oorlog. 't Is maar goed, dat de Uno N.-Korea niet zijn gang heeft laten gaan, toen het Z.-Korea aanviel. Maar de troepen van de Verenigde Naties hebben het daar zwaar te verduren. Vooral de Amerikanen, die de spits moesten afbijten”.

— „Hoe staat het er nu eigenlijk met de strijd?”

— „Och, je weet, dat eerst de Noordelijken over de 38ste breedtegraad werden teruggeworpen tot aan de Mandsjoerijse grens. Generaal Mac Arthur had het er zelfs over, dat de

soldaten thuis Kerstfeest zouden kunnen vieren. Maar 't is heel anders gelopen. De Chinezen kwamen bij duizenden de Noord-Koreanen helpen en nu moeten de troepen van de V.N. telkens terugtrekken”.

— „Heeft China dan de oorlog verklaard? Nee toch?”

— „Welnee man, de Chinese communistische regering beweert, dat er alleen vrijwilligers uit China vechten. Ze houden zich zelf op de ruimte”.

— „Dus, als ik je goed begrijp, zou ook Rusland er een paar miljoen zogenaamde vrijwilligers heen kunnen sturen, zonder dat het officieel in oorlog kwam?”

— „Precies. 't Lijkt mij toe, dat Rusland zich in de handen wrijft over de gang van zaken. 't Vindt het best, dat Amerika en zijn bondgenoten zich afmatten in Korea. Hoe zwakker de tegenstander, hoe sterker het zelf is, als 't nodig mocht worden”.

— „Denk je dan, dat er gauw een derde wereldoorlog komt?”

— „'k Hoop het niet. Maar de mensen, die er zo bang voor zijn, deden beter, om maar niet telkens naar Amerika of Rusland te kijken. 't Is